

■ Neste år er Georgia hovedland på bokmessa i Frankfurt ■ Femi

Baner veien so

Norge skal hoppe etter Georgia som hovedland på verdens største bokmesse. Nå jobbes det på spreng med å oversette georgisk litteratur før den store mønstringen i 2018.

Dina Roll-Hansen, Tbilisi
LITTERATUR

Lille Georgia skal være hovedland på bokmessa i Frankfurt i 2018 og på den måten kviste veien for Norge som følger året etter.

Landene ligger i hvert sitt hjørne av Europa, Norge i nordvest, Georgia i sørøst. Høye fjell preger landskapet, og befolkningen teller rundt fem millioner i begge land.

Der stopper også likhetene. Norge er i dag en litterær stormakt i Europa med en omfattende litteratureksport. Men kan du navnet på en eneste georgisk forfatter? Ikke? Det er ikke så rart. Siste gang en bok av en georgiskspråklig forfatter kom på norsk, var i 1987.

Det skal nå endres. Georgian National Book Centre, Georgias svar på Senter for norsk litteratur i utlandet (Norla), ble opprettet i 2014. Det første året fikk senteret bare en håndfull søknader om oversettelsesstøtte, men i fjor støttet de over 40 utgivelser på 25 språk.

Tyskland er selvsagt hovedprioritet framover, og senteret sikter mot 100 utgivelser på tysk før den store mønstringen i Frankfurt i 2018.

Knekten i tigerskinnet

Georgia har en rik litterær og kulturell tradisjon å spille på. Landet fikk sitt skriftspråk allerede på 300-tallet, et særegent, vakkert alfabet som minner om Tolkiens alve-språk. Georgierne er stolte av alfabetet sitt. For det skal både trass og stolthet til for å holde på noe så upraktisk som et eget alfabet som bare brukes i ett land av en håndfull

FAKTA

Bokmessa i Tbilisi:

■ Den internasjonale bokmessa i Tbilisi i Georgia gikk av stabelen i slutten av mai.

■ Neste år er Georgia hovedland under bokmessa i Frankfurt, som er verdens største. Norge skal være hovedland i 2019.

■ Georgia er godt i gang med forberedelsene og har blant annet mål om å få oversatt 100 utgivelser til tysk før mønstringen i Frankfurt i oktober 2018.

■ Under årets bokmesse i Tbilisi var Norge hovedgjest, og Senter for norsk litteratur i utlandet (Norla) deltok sammen med fire norske forfattere.

millioner. Nasjonaleposet heter «Knekten i tigerskinnet», også oversatt som «The Knight in the Panther Skin». Det ble skrevet på 1100-tallet av Shota Rustaveli og handler om Avtandil og Tariel som begår heldedder for å befri den vakre Nestan-Darejan.

Diktet lovpriser det personlige mot og friheten, og det leses som et sterkt forsvar for kvinners rettigheter. Eposet er tilegnet dronning Tamara.

Det at Georgia hadde sin gullalder under en kvinnelig monark, er et viktig poeng for en stadig mer selvbevisst generasjon kvinner i Georgia. Dronning Tamara er for øvrig modell for hovedpersonen i Knut Hamsvins skuespill Ved samme navn.

I år er det Rustaveli-år, og Tbilisis hovedgate er dekorert med store plakater av knekten i tigerskinnet. Eposet lever. Alle vi møter har et favorittsitat derfra som de gjerne deklamerer med innlevelse.

Krig og konflikter

Georgia er en ung nasjon. Etter å ha vært underlagt først det russiske imperiet og så Sovjetunionen, ble landet selvstendig i 1989. Men frihet førte ikke til fred. Landet har gjennomgått både en borgerkrig, konflikter i utbrytterrepublikkene Abkhasia og Sør-Ossetia, og tilhørende væpnede konflikter med Russland.

Fra å være en av sovjetstatene med best økonomiske vilkår, falt levestandarden dramatisk på få år. På 1990-tallet var ikke elementær infrastruktur som strøm og gass lenger noen selvfølge, selv ikke i Tbilisi. I 2008 sto russiske tanks på grensen til Tbilisi, og det er ikke mer enn en drøy halvtimes kjøretur ut av hovedstaden før man ser store flyktningleirer med flyktninger fra Sør-Ossetia.

MØNSTRING: Under bokmessa i Tbilisi i slutten av mai var Norge hovedgjest.

FOTO: DINA ROLL-HANSEN

Urolighetene har preget ungdomstida til en generasjon forfattere, og det er klart at det setter sine spor i samtidslitteraturen, forteller

Gvantsa Jobava som er direktør i den georgiske forlegger- og bokhandlerforeningen.

Noen skriver helt direkte om krigshandling, som

Beka Kurkhuli. Han har vært krigskorrespondent i Abkhasia, Sør-Ossetia og Pankisidalen og har utgitt flere samlinger av reportasjetekster og